

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ОФІС
ГОРИЗОНТ ЄВРОПА
в Україні

Від **WIDERA** до ERA: Вікно можливостей для України у «Горизонті Європа»

Ольга СУЛЕМА

д-р філ., керівниця національного контактного пункту за напрямом
«Розширення участі та зміцнення Європейського дослідницького простору»

27 листопада 2025 • Івано-Франківськ

Європейський дослідницький простір (ERA) — це ініціатива, спрямована на створення єдиного безмежного ринку досліджень, інновацій та технологій у всьому Європейському Союзі.

**Вільна мобільність
дослідників**

**Нові знання та
технології**

Цілі ERA

- Інвестування в дослідження та інновації для зеленого та цифрового майбутнього
- Покращення доступу до інфраструктури та обладнання для дослідників
- Підтримка мобільності, розвитку навичок і кар'єрних можливостей дослідників
- Сприяння гендерній рівності та різноманітності
- Сприяння практикам відкритої науки

Пакт про дослідження та інновації в Європі

Pact for Research and Innovation in Europe

Пакт визначає:

- Довгострокове бачення розвитку досліджень та інновацій
- Основні принципи проведення досліджень
- 14 пріоритетних напрямів у сфері відкритої науки
- Цілі у галузі досліджень та інноваційного розвитку

Pact for Research and Innovation in Europe

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2021.431.01.0001.01.ENG

Пріоритетні напрями Пакту

Поглиблення дієвого внутрішнього ринку знань

- Відкрита наука
- Дослідницькі інфраструктури
- Гендерна рівність, рівні можливості для всіх та інклюзивність
- Кар'єри й мобільність дослідників, а також система оцінювання та винагородження наукової діяльності
- Валоризація знань
- Наукове лідерство
- Глобальна залученість

Пріоритетні напрями Пакту

Зелена й цифрова трансформації та посилення участі суспільства в ERA

- Ініціативи ERA, що відповідають на реальні суспільні виклики
- Синергія з освітою та EU Skills Agenda
- Синергія з галузевими політиками та промисловою політикою для посилення інноваційних екосистем
- Активне залучення громадян і суспільства до досліджень та інновацій

Пріоритетні напрями Пакту

Розширення доступу до досконалості у сфері R&I та зміцнення взаємозв'язків між інноваційними екосистемами по всьому ЄС

- Збільшення інвестицій та проведення реформ у країнах і регіонах, де показники у сфері досліджень та інновацій нижчі
- Краща узгодженість між фінансуванням ЄС і національними та регіональними програмами
- Поглиблена співпраця та інтеграція на основі досконалості між організаціями з країн із нижчими показниками у сфері досліджень та інновацій

Пріоритетні напрями Пакту

Просування узгоджених інвестицій та реформ у сфері досліджень та інновацій

- Підтримка у визначенні пріоритетів і забезпеченні стабільних довгострокових інвестицій та політичних змін у цій сфері
- Краща координація фінансування, яке спрямовується на дослідження та інновації

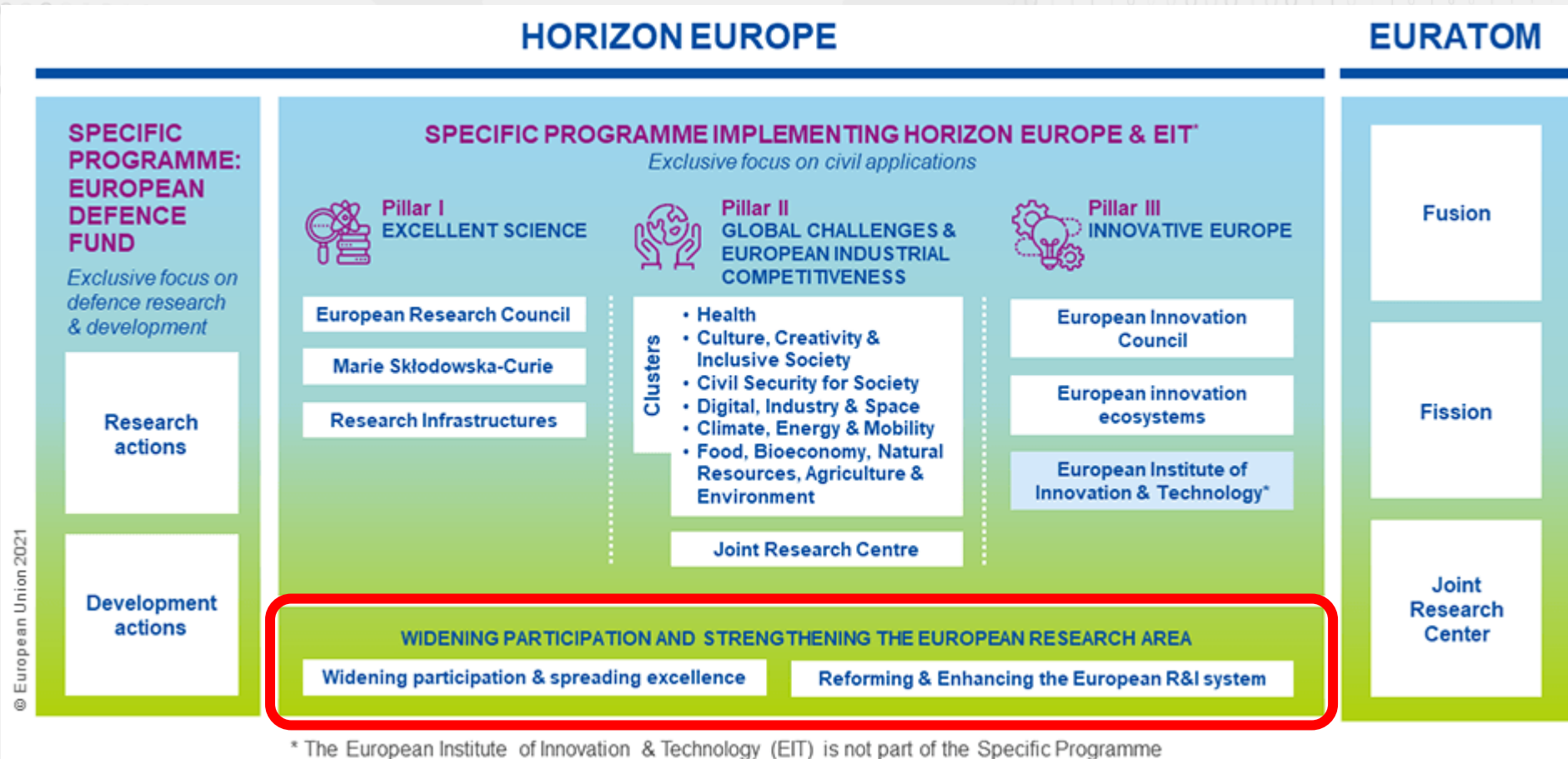

Що take WIDERA?

WIDERA — **W**idening Participation and Strengthening the **E**uropean **R**esearch **A**rea — Розширення участі та зміцнення Європейського дослідницького простору

Що take WIDERA?

Джерело зображення: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/how-horizon-europe-was-developed_en

Що таке WIDERA?

- Це міжсекторальний напрям програми «Горизонт Європа», який складається з **двох компонентів**:
 - Розширення участі та поширення досконалості
 - Реформування та вдосконалення європейської системи досліджень та інновацій

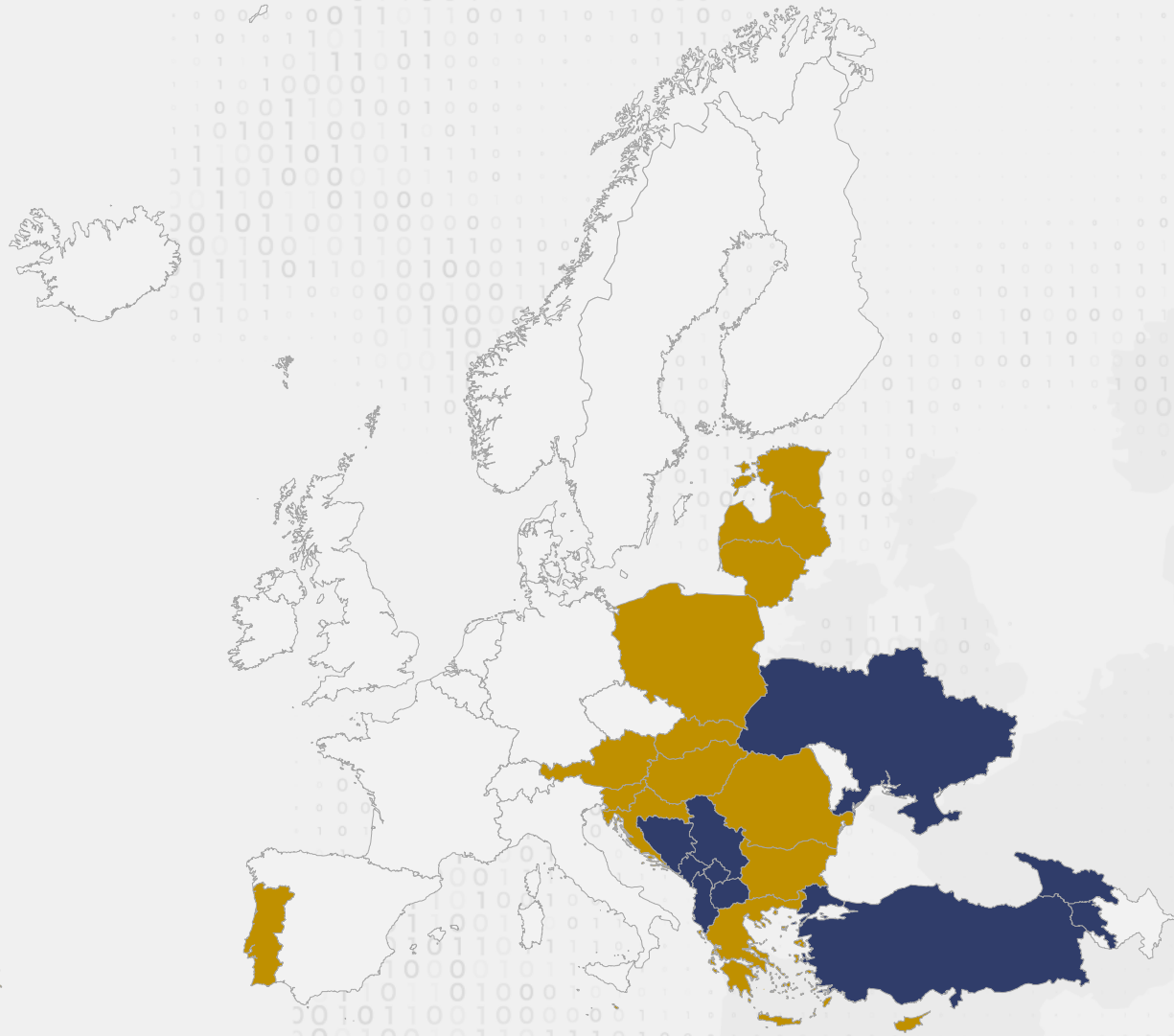
3,3 млрд євро → **3%** загального бюджету Програми

Мета напрямку WIDERA

Зменшення наявного розриву між країнами-лідерами у сфері досліджень та інновацій та країнами, які відстають у темпах науково-дослідної діяльності, щоб ЄС прогресував як одне ціле

Країни розширення (Widening countries)

Країни ЄС:

- Болгарія
- Хорватія
- Кіпр
- Республіка Чехія
- Естонія
- Греція
- Угорщина
- Латвія
- Литва
- Мальта
- Польща
- Португалія
- Румунія
- Словаччина
- Словенія

Асоційовані країни:

- Албанія
- Вірменія
- Боснія та Герцеговина
- Фарерські острови
- Грузія
- Косово
- Молдова
- Чорногорія
- Марокко
- Північна Македонія
- Сербія
- Туніс
- Туреччина
- **Україна**

Особливість напрямку WIDERA

Усі організації, які мають право брати участь у програмі «Горизонт Європа», можуть бути партнерами у консорціумах за напрямом WIDERA, але **лише організації, розташовані в країнах розширення, можуть відігравати роль координатора проєкту** (у більшості конкурсів)

Завдання напряму WIDERA

- **Сприяння співпраці** між країнами-лідерами та країнами розширення
- Створення дослідницьких **мереж**
- Доступ до **передового досвіду** країн-лідерів

Це має дозволити країнам розширення ефективніше брати участь у міжнародних дослідницьких та інноваційних процесах.

Розширення участі та поширення досконалості

- **Мета:** подолання розривів у темпах науково-інноваційної діяльності між європейськими країнами
- **Завдання:**
 - Посилення участі країн розширення в «Горизонті Європа»
 - Розвиток інституційної спроможності університетів і наукових установ
 - Формування нових/посилення наявних інноваційних екосистем
 - Стимулювання обміну науковцями (**brain circulation**) задля перетворення цього процесу на приріст інтелектуального потенціалу (**brain gain**) для країни
 - Залучення країн, що відстають, до центрів досконалості в ЄС

Реформування та вдосконалення європейської системи досліджень та інновацій

- **Мета:** реалізація цілей ERA Policy Agenda
- **Завдання:**
 - Сприяння відкритій науці та обміну даними
 - Стійкі й доступні дослідницькі інфраструктури
 - Гендерна рівність та інклюзивність
 - Привабливі й сталі наукові кар'єри та мобільність
 - Реформа системи оцінювання досліджень
 - Посилення валоризації знань
 - Краща взаємодія R&I та вищої освіти
 - Більша довіра до науки через участь громадян
 - Розширення доступу ЄС до наукової досконалості

WIDERA 2026-2027 — що нового?

Перехід до другої ERA Policy Agenda (2025-2027)

- Робоча програма на 2025 рік завершувала впровадження положень першої ERA Policy Agenda (2022-2024):
 - відтворюваність досліджень,
 - відкритий доступ до наукових знань,
 - реформа оцінювання досліджень,
 - дослідницькі кар'єри та мобільність,
 - гендерна рівність та інклюзія,
 - академічна свобода.
- **Фокус на реформу системи**

WIDERA 2026-2027 — що нового?

Перехід до другої ERA Policy Agenda (2025-2027)

- Друга ERA Policy Agenda (2025-2027) будується на положеннях ERA Structural Policies та нових ERA Actions.
- **Фокус на трансформації інституцій, екосистем та політик**
- Нова робоча програма також підтримує **ключові стратегічні пріоритети**, які викладені у Horizon Europe Strategic Plan 2025-2027

Зелений перехід

Цифровий перехід

Більш стійка,
конкурентоспроможна,
інклюзивна та демократична
Європа

WIDERA 2026-2027 — пріоритети

Створення єдиного внутрішнього ринку знань

усунення бар'єрів для обміну
знаннями, відкритої науки,
мобільності дослідників

Рівний доступ до досконалості та інноваційні екосистеми

зменшення розриву між
регіонами/країнами,
інтеграція країн, що
відстають, до європейського
R&I простору

Зелений та цифровий перехід за участю суспільства

інновації для Green Deal та
цифрової трансформації,
залучення громадськості до
науки (Science with & for society)

Спільні інвестиції та реформи в R&I

скоординовані національні
політики та інвестиції у R&I,
реформа оцінювання науки,
принципи відкритої науки,
гендерна рівність

Шлях України у рамкових програмах ЄС

Результати участі українських організацій

27 листопада 2025 • Івано-Франківськ

Участь українських організацій у Програмі «Горизонт 2020»

2199

поданих проєктних
пропозицій

235

профінансованих
проєктів

172

українські
організації

Успішність: **9,23%**

Успішність за Програмою: **15,31%**

48,85

млн євро
фінансування

Участь українських організацій у Програмі «Горизонт Європа»

* Станом на 25 листопада 2025 р.

1570

поданих проєктних
пропозицій

243

профінансованих
проєкти

236

українських
організацій

Успішність: **13,39%**

Успішність за Програмою: **18,83%**

64,15

млн євро
фінансування

Участь українських організацій у напрямі WIDERA

* Станом на 25 листопада 2025 р.

156

поданих проєктних
пропозицій

25

профінансованих
проєктів

37

українських
організацій

Успішність: **16,49%**

Успішність за Програмою: **21,12%**

11,3

млн євро
фінансування

Дякуємо за увагу!

Контакти НКП:

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

кімн. 171/5, корп. 1, просп. Берестейський, 37, Київ

Тел. +38 044 204 80 19

Email: sulema.olga@lil.kpi.ua

Телеграм: t.me/olga_sulema

Фейсбук група: facebook.com/groups/ncp.widera.ua/

Запис на консультацію:

calendly.com/sulema-olga-lil/widera-consultation